

ПЛАН ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ЗА ПРОШИРЕЊЕ ГРОБЉА У ПАРАЋИНУ

- ЕЛАБОРАТ ЗА РАНИ ЈАВНИ УВИД -

1. ПОВОД И ЦИЉ ИЗРАДЕ ПЛАНА

Изради Плана детаљне регулације за проширење гробља у Параћину (у даљем тексту: План), приступило се на основу Одлуке о изради Плана - донета је 30.06.2022. год. (Службени лист општине Параћин 11/2022).

Саставни део ове Одлуке је и Решење о приступању изради стратешке процене утицаја Плана на животну средину, донета на основу Мишљења надлежно органа број 501-55/2022-V-04 од 14.06.2022. године

Циљ израде Плана је да се дефинише начин коришћења простора кроз правила уређења, грађења и заштите планског подручја, као и да се дефинише намена површина, обезбеди саобраћајна и друга инфраструктурна опремљеност.

Провером просторних могућности за реализацију планираних садржаја, дефинисаће се правила уређења и грађења за предметну локацију у складу са условима из важећих планских докумената вишег реда.

2. ПРАВНИ И ПЛАНСКИ ОСНОВ

Правни основ за израду Плана чине следећи документи:

- **Закон о планирању и изградњи** („Службени гласник РС”, бр. 72/2009, 81/2009 - испр., 64/2010 - одлука УС, 24/2011, 121/2012, 42/2013 - одлука УС, 50/2013 - одлука УС, 98/2013 - одлука УС, 132/2014, 145/2014, 83/2018, 31/2019, 37/2019 - др. закон, 9/2020, 52/2021 и 62/2023);
- **Одлука о изради Плана детаљне регулације за проширење гробља у Параћину**, донета 30.06.2022. год („Службени лист општине Параћин“ бр. 11/2022).
- **Правилник о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања** („Службени гласник РС” бр. 32/2019).

Плански основ за израду Плана чини следећи документи:

- **Измене и допуне Плана генералне регулације насељеног места Параћин** („Службени лист општине Параћин” бр. 7/2018, од 07.03.2018.)

3. ОПИС ГРАНИЦЕ ОБУХВАТА ПЛАНА

Границом Плана обухваћено је подручје проширења гробља са непосредним окружењем неопходним за његово саобраћајно повезивање са постојећим и планираним саобраћајницама и заштити.

Границом плана обухваћене су катастарске парцеле бр. 3227/1, 3222/2, 3222/3, 3222/1, 3221, 3220, 3223/1, 3223/2, 3223/3, 3224/1, 3224/2, 3224/3, 3224/4, 3225/2, 3219/1 и делови катастарских парцела бр. 6069/1, 3215, 6067/2, 6052/1, 3213/1, 3214/1, 6139, 3186/1, 3185/2, 3185/7 и 3185/3 све КО Параћин.

ПРЕЛИМИНАРНА ПОВРШИНА ОБУХВАЋЕНА ПЛАНОМ ИЗНОСИ ОКО 8.2 ha.

Коначна граница Плана биће утврђена током израде и верификације Нацрта плана.

4. ИЗВОД ИЗ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНТА ВИШЕГ РЕДА

Измене и допуне плана генералне регулације насељеног места Параћин („СЛО,, бр. 7/2018 од 07.03.2018.)

2.1.3.1. ПОВРШИНЕ И ОБЈЕКТИ ЈАВНЕ НАМЕНЕ

ПОСЕБНА ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ГРАЂЕЊА НА ПОВРШИНАМА ЈАВНЕ НАМЕНЕ

ОБЈЕКТИ КОМУНАЛНИХ ДЕЛАТНОСТИ

ГРОБЉА - На подручју плана постоје три локације гробља: градско гробље, гробље "Главица" и гробље "Текија".

Градско гробље се налази северозападно од градског центра. Са планираним проширењем ово гробље обухвата површину од 20,50 ha.

Услови за уређење:

- обезбедити заштитну зону (појас) према осталим функцијама подизањем оградe (зелене или комбиноване),
- уређење гробља, комуникација, гробних места, зеленила и пратећих садржаја,

мора бити за ранг градског гробља.

Гробље " Текија"(4,5ha) се налази југоисточно од градског центра. Капацитет локације, положај у односу на гравитационо подручје и саобраћајна повезаност су предности које треба користити за планирано уређење и опремање локације на нивоу градског гробља.

Услови за уређење гробља:

- потребно је утврдити оптималну организацију и фазност реализације,
- за реализацију ове локације потребно је урадити процену утицаја и уградити мере заштите предвиђене пратећом документацијом.

Гробље " Главица "(1,30ha) смештено у КО Главица која је и гравитационо подручје.

ПРЕГЛЕД ЛОКАЦИЈА ГРОБЉА

Гробље	Постојећа површ. ха	Проширење ха	Укупна површина ха
Градско гробље	9,50	11,00	20,50
Гробље "Текија"	0,50	4,00	4,50
Гробље "Главица"	0,70	0,60	1,30
Укупна површина	10,70	15,60	26,30

Правила урађења за гробља утврђују се за неизграђене делове гробља.

Уређење подразумева: формирање гробних парцела/гробних места, формирање и уређење колских и пешачких саобраћајница и прилазних путева; уређење пешачких (трг) и зелених површина, ограђивање гробља.

Садржај гробља се одређује према величини, могућностима и потребама насеља. Око гробља подићи заштитно зеленило (живу ограду или линеарно зеленило) Потребно је опремити локацију недостајућим а потребним пратећим садржајима, Организацију површине предвиђене за проширење урадити према савременим урбанистичким захтевима поштујући еколошко-санитарне услове.

Правила грађења за гробља утврђују се:

- за изградњу објеката на неизграђеном делу гробља,
- за легализацију објеката који немају грађевинску дозволу,
- за реконструкцију постојећих објеката. Под објектима на гробљима подразумевају се:
 1. гробне парцеле,
 2. гробна места,
 3. капеле (боксови) ,
 4. колске и пешачке саобраћајнице и прилазни пут
 5. пешачки трг,
 6. други објекти (верски, сале за парастасе, економски, продавнице цвећа и погребне опреме и други објекти за вршење погребне делатности),
 7. зелене површине,
 8. ограда гробља,
 9. розаријум,
 10. колумбаријум,
 11. крематоријум.

Правила грађења за наведене објекте на гробљима су:

1. Облик и величина гробних парцела одређује се на основу просторних услова и функционалних захтева.
2. Минимална ширина пешачких стаза које деле гробне парцеле је 1,20m.
3. Колске саобраћајнице (прилазни пут) димензионишу се према категорији пута и рангу насеља, с тим што је минимална ширина коловоза 5,0 метара а изузетно минимално 2,5 метра за сеоска гробља када се прилаз утврђује преко пољског односно некатегорисаног пута.
4. Габарит, облик и положај капеле и других објеката одређује се према просторним могућностима, функционалним захтевима (повезивање за колски и пешачки саобраћај) и рангу и потребама насеља.
5. У случају када се гробље граничи са стамбеним објектима, приликом одређивања положаја гробних парцела на неизграђеном делу гробља, ивица парцеле мора бити удаљена минимално 25,0 метара од најближег постојећег или планираног стамбеног објекта. Простор између гробне парцеле и границе гробља има улогу заштитног зеленог појаса и мора се озеленити високом вегетацијом.

6. Ограда комплекса према јавном путу је пуна или транспарентна са висином прописаном за индустријске објекте а према неизграђеном земљишту је транспарентна са пуним парпетом висине 0,9m и укупном висином која је одређена за стамбене или индустријске објекте у зависности од намене неизграђеног земљишта. Могуће је са унутрашње стране засадити вегетативну ограду (тује или жива ограда).

2.3. СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНА

У складу са Законом о планирању и изградњи, спровођење овог Плана генералне регулације врши се:

НОВИМ ПЛАНСКИМ И УРБАНИСТИЧКО-ТЕХНИЧКИМ ДОКУМЕНТИМА

А) ПЛАНОВИ ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ

Планови детаљне регулације могу да се раде за све зоне у обухвату плана, уколико се за то укаже потреба, а обавезно се ради за:

1- Блок око Поште – између улица: Бранка Крсмановића, Његошове, С. Марјановића „Белца“ и Светозара Марковића.

2- Гробље „Текија“

3- Ново гробље „7. Јули“

4- Комуналну зону- дистрибутивни центар

5- Пружни прелаз „Жабаре“

6- Пружни прелаз „Данково“

7- Пружни прелаз „Рибница“

8- Део централне зоне

9- Обилазницу (У обухвату овог ПДР-а је цела траса обилазнице са првим редом парцела дуж трасе до границе ПГР-а, уз могућу фазну реализацију).

5. ОПИС ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА, НАЧИНА КОРИШЋЕЊА ПРОСТОРА И ОСНОВНИХ ОГРАНИЧЕЊА

Опис локације

Постојеће Градско гробље у Параћину налази се северозападно од градског центра, између аутопута Е-75 и железничке пруге Параћин-Поповац. Обухвата површину од око 13.50ha која је углавном попуњена. Изменама ПГР проширење овог гробља планирано је у непосредној близини на површини од око 5.5 ha.

Планом генералне регулације предметно подручје је дефинисано као површина јавне намене - гробље (комуналне делатности).

Потојећи начин коришћења земљишта

Предметно подручје се користи као пољопривредно земљиште.

Саобраћајна инфраструктура

Прилаз локацији је врло неуслован. Омогућен је преко некатегорисаних путева. Предметна локација се налази непосредно уз аутопут Е-75.

Комунална инфраструктурна

Простор обухваћен Планом није опремљен комуналном инфраструктуром.

Инжењерско-геолошки услови

Локација је у благом паду према западу. Теренским истражним радовима (средином фебруара 2023. године) на предметној локацији констатована је појава подземне воде, чији је статички ниво на дубини од 7,50m, мерено од површине терена, тако да ће се ископ темеља и темељање објекта обављати у сувом.

Са инжењерско-геолошког аспекта, испитивани део терена, представља повољну средину за изградњу. Рекогносцирањем терена ближе околине нису уочене никакве појаве инжењерско-геолошке нестабилности. Нема савремених инжењерско-геолошких процеса (ерозије, клижења, ручевања, одрона, скупљања или бубрења тла идр). Исто тако, нема услова за евентуални настанак конкретних савремених процеса у природним условима.

Хидрогеолошки услови су повољни. Изнад комуналних објеката према аутопуту, израдиће се дренажни канал, ради заштите и одводњавања површинских и процедурних вода које се сливају са виших делова терена.

Генерални закључак геотехничке анализе је да постоје повољни геотехнички услови за проширење гробља са комуналним објектима и саобраћајним површинама у Параћину.

На сеизмолошкој карти публикованој 1987. год за повратне периоде 50, 100, 200,1000 и 10000 година која приказује очекивани максимални интензитет земљотреса, са вероватноћом појаве за повратни период од 500 година, ово подручје се налази у зони 8 МЦС скале.

На сеизмолошкој карти публикованој 1987. год за повратне периоде 50, 100, 200,1000 и 10000 година која приказује очекивани максимални интензитет земљотреса, са вероватноћом појаве за повратни период од 500 година, ово подручје се налази у зони 8 МЦС скале.

6. ОПШТИ ЦИЉЕВИ ИЗРАДЕ ПЛАНА

Постојеће Градско гробље у Параћину готово је попуњено те га је због тога потребно проширити у оквиру обухвата Плана.

Општи циљ израде Плана је спречавање стихијског сахрањивања кроз стварање планског основа са дефинисаним правилима и условима за изградњу, уређење, заштиту животне средине и коришћење земљишта за све намене у подручју разраде у складу са планским документима вишег реда, важећим законима и прописима и условима надлежних институција.

Основни циљеви на којима се заснива планирани концепт уређења предметног простора су:

- провера просторних могућности за реализацију планираних садржаја;
- усклађивање планираних интервенција са условима надлежних јавних; предузећа и институција;
- утврђивање правила уређења и грађења у оквиру комплекса гробља;
- потпуно опремање локације свим видовима инфраструктуре уз примену техничких мера које обезбеђују заштиту непосредног окружења;
- адекватна заштита животне средине и заштита природних вредности, у складу са принципима одрживог развоја;
- дефинисање одговарајуће мере заштите од пожара и других елементарних непогода.

7. АНАЛИЗА ПРОЦЕНЕ КАПАЦИТЕТА БУДУЋЕГ ГРОБЉА

Гробља на подручју општине, нису категорисана и није успостављено адекватно управљање и уређење. Већина локација захтева анализу могућности за проширење, јер у постојећим границама нема могућности за даље сахрањивање. Гравитациона подручја су углавном идентична атарима насеља – тако да за предметно подручје гравитира КО Параћин и КО Параћин град.

Димензионисање гробља зависи од: броја становника гравитационог подручја (планирано стање), стопе морталитета, ротационог турнуса, димензије гробног места, система сахрањивања и организације парцеле и заступљености функција на гробљу.

Од различитих метода прорачуна, у нашим условима уобичајена је примена методе Швенкела, по којој се одређује потребни капацитет гробља:

$$\text{Број гробних места: } G = \frac{K}{1000} \times S \times T \times 1.25$$

К – стопа морталитета (број умрлих годишње на 1000 становника)

S - броја становника

T – ротациони турнус

Број сахрана на Градском гробљу у Параћину по годинама
(од 2013.год. до 2022.год.)

Година	Број сахрана
2013.	341
2014.	341
2015.	349
2016.	304
2017.	365
2018.	318
2019.	328
2020.	377
2021.	517

2022.	342
--------------	------------

*Подаци добијени од ЈКП Црница, Параћин, радна јединица " Гробље"

Просечан број умрлих у протеклих десет година (не рачунајући број умрлих у време пандемије Корона вируса (COVID-19) када је стопа морталитета повишена у односу на просек) износи 340.

Број гробних места се може израчунати и на основу површине парцеле и површине гробног места.

$$G = \frac{PP}{Gm}$$

С обзиром да за предметно подручје имамо дефинисану површину парцеле за сахрањивање, број гробних места се израчунава:

$$G = \frac{68927m^2}{8,5m^2}$$

$$G = 8109$$

На основу броја гробних места, броја становника, и стопе морталитета израчунава се број година до попуњења капацитета гробља.

$$8109 = \frac{13,68}{1000} \cdot 24856 \cdot X \cdot 1.25$$

$$X = 19,09 \text{ година}$$

8. ПЛАНИРАНИ НАЧИН КОРИШЋЕЊА ЗЕМЉИШТА

Обухват планског подручја чини једна целина – комуналне делатности– гробље и саобраћајне површине око будућег комплекса гробља.

ПЛАНИРАНА ПРЕТЕЖНА НАМЕНА ПОВРШИНА

Грађевинско земљиште

Површине јавних намена:

- гробље

- типична целина "А",

- типична целина "Б",

- саобраћајне површине.

Гробље

Планирано гробље састоји се из две типичне целине.

У оквиру **типичне целине "А"** налазиће се сам комплекс гробља, са основном наменом површина за сахрањивање, уз декоративно и заштитно зеленило, приступне стазе и интерне колско-пешачке саобраћајнице.

Типична целина "Б" намењена је за изградњу објеката у функцији комплекса гробља, као и за изградњу приступних саобраћајница и паркинг простора.

У оквиру две планиране типичне целине гробља планиране су: површине за сахрањивање, саобраћајне површине, зелене површине, објекти у функцији гробља и пратећа инфраструктура.

Типична целина "А"

Простор за сахрањивање

Уређење гробља подразумева:

- формирање гробних парцела / гробних места у оквиру гробних поља,
- формирање и уређење прилазних путева и интерних колско-пешачких саобраћајница и прилазних тротоара, стаза и тргова,
- уређење зелених површина,
- опремање инфраструктуром (хидротехничке инсталације пијаће воде за гробне чесме и електроинсталације јавне расвете),
- опремање урбаним мобилијаром,
- оградавање гробља, са подизањем засада заштитног зеленила.

Простор намењен за сахрањивање дели се на парцеле. Гробне парцеле садрже гробне редове у којима се предвиђа сахрањивање једног или два лица на једном гробном месту (у оквиру гробова у низу или гробница). Гробна места у низу чине гробни ред, не дужи од 56,1 m. Гробна места су оријентисана у правцу исток-запад.

Због конфигурације и нагиба терена, извесно је да ће поједини редови морати да се изводе у виду каскада - кроз даљу разраду предложене организације гробног комплекса, посебна пажња мораће да се обрати на нивелисање и каскадирање, у складу са функционалним решењем и стандардима приступачности. Гробне редове оријентисати тако, да прате масовни правац постојећих изохипси.

Величина самих гробних парцела одређена је условом, да је свако од гробних места удаљено максимално 20 m од интерних колско-пешачких саобраћајница / алеја којима се креће погребна поворка.

Под гробним местом сматра се гроб, гробница и место за смештај урне. Гробно место, као основна јединица површина за сахрањивање, на постојећем Градском гробљу у Параћину, као и на предметном гробљу Желивода, има прописане димензије: ширина 120 cm, дужина 270 cm. На гробљу Желивода издаје се само једно гробно место без могућности проширивања и то ширине 120 cm, дужине 270 cm и вршиће се укоп на два нивоа, а у изузетним случајевима и на три нивоа. То условљава и прелиминарну планирану шему дистрибуције гробних места у редове, као и њихов размак (што није обавезујуће, већ ће се прилагођавати условима експлоатације).

Дистрибуција и типологија гробних места усклађује се са интерним Правилником комуналног предузећа, који одређује поступања у вези са гробљем и комуналном делатношћу сахрањивања.

Како би се рационализовао процес сахрањивања и све операције које га прате, глобално попуњавање комплекса гробља вршиће се од источне ка западној, и од јужне ка северној страни комплекса, а у погледу самог гробног поља – од средине поља, ка ивицама.

Основну јединицу гробног поља / парцеле за сахрањивање чине гробови различите типологије (планирани као земљани – у низу, осаријум, гробнице, подземне и надземне касете за урне, врт сећања), са максимално очекиваним бројем од око 200-250 гробних места у једном гробном пољу. У оквиру гробља испланиране су и мање, визуелно диференциране целине, у виду спомен-гробља и алеје заслужних грађана.

Типови гробних места у површинама за сахрањивање су следећи:

- земљани укоп: једнострука гробна места у низу – за једноструки или двоструки укоп / укоп у једном или два нивоа,
- сахрањивање у гробници: стандардна гробница са минимум 2 гробна места, алеја заслужних грађана, осаријум (колективна гробница за одлагање посмртних остатака из ископаних гробова);
- похрањивање урни: колумбаријум - у виду надземних зидних ниша за урне, розаријум – у виду подземних ниша за урне, „Врт сећања“;
- кенотаф: спомен-гробље, као надгробно обележје ради одавања посмртних почаста, на гробном месту без посмртних остатака.

Основни нумерички параметри за димензионисање површина за сахрањивање (просечне бруто површине), према врстама гробних места су следећи:

- гробови у низу (једноструки, двоетажни): око 6,5 m²,
- гробнице – двојне: око 10,8 m²,
- гробови за урне – розаријуми: око 1,50 m²,

- гробови за урне – колумбаријуми: око 0,40 m².

У земљаним гробовима укуп се врши директно у земљу. За израду бетонског опсега надлежно погребно предузеће издаје одобрење за радове. На предњој страни висина опсега не сме прећи 50 cm, а на задњој страни 30 cm. Земљани гробови предвиђени су само са бетонским оквиром дебљине вертикалних страница 15 cm и дубине 40 cm. Стазе око гробног места су димензија 30 cm са сваке стране, осим на предњој страни и до зелених површина, где су ширине 60 cm.

Сахрањивање на једном гробном месту може се вршити у два нивоа, с тим што дубина првог укопа не може бити мања од 150 cm (у зависности од терена). За сахрањивање у два нивоа, дубина сахрањивања повећава се за 60 cm (ископ са 2,10 m од коте терена). Код земљаних гробова треба осигурати најмање 0,80 m земље изнад ковчега. Дно гроба мора бити најмање 50 cm изнад највишег нивоа подземне воде.

Гробнице су подземне армирано-бетонске грађевине, у којима се ковчези полажу на металну или бетонску конструкцију и које се затварају монтажном-демонтажном, бетонском или каменом плочом. Сахрањивање у гробници може се вршити у два нивоа.

Осаријум или костурница служи за коначно похрањивање костију након истека рока мировања, када се на гробном пољу спроводи прекопавање и припрема поља за поновне сахране.

Касета за урне је готова / префабрикована армирано-бетонска „кутија“ која се укопава у терен или похрањује у зид, те се у њу полажу урне са пепелом, тј. кремираним посмртним остацима покојника. Касета розаријума је гробно место намењено за хоризонтални укуп урни у терен и једна касета представља гробно место са четири укупна места. Касета колумбаријума је гробно место намењено за вертикално похрањивање урни у оквиру колумбаријумског зида и једна касета представља једно укупно место.

Саобраћајнице и систем комуникација

Систем интерних комуникација планира се као јединствена ортогонална мрежа састављена од: главних гробних стаза / алеја за испраћај и приступних стаза у гробним парцелама – пољима и омогућује поставку линеарног зеленила којим се наглашавају главни пешачки правци.

Главне гробне стазе су интерне колско-пешачке саобраћајнице у виду асфалтираних површина између гробних парцела; главна алеја пружаће се у правцу север-југ, са ширином од 5,0 m, а централно се са главном алејом, под правим углом, укршта помоћна алеја идентичне ширине. Остале помоћне алеје су ширине 3,5 m и трасирају се паралелно са главном алејом и управно на њу. То показује да су колско-пешачке површине, у димензијама и распореду, максимално рационализоване, како се не би умањивала површина комплекса гробља која може да се искористи за сахрањивање, тако да интерне саобраћајнице чине око 10% укупне површине комплекса гробља.

Интерне колско-пешачке саобраћајнице у склопу планираног комплекса гробља, тј. типичне целине „А“, користе се за колски саобраћај само у случају приступа специјалних возила и механизације комуналног предузећа које је задужено за гробље, било да је реч о погребу, било да је реч о уређењу и одржавању комплекса гробља.

Унутар гробних парцела / гробних поља формиране су приступне стазе - стазе до појединачних гробних места. Главне приступне стазе између гробних редова у гробном пољу димензионишу се са минималном ширином од 2,2 m, како би се обезбедио приступ комуналном возилу типа минибасера, које првенствено служи за земљане радове на формирању гробних места (код гробља „Желивода“ усваја се такав принцип организације, да се на свака два гробна реда провлачи подужна стаза комфорније ширине, веће од стандардне, у складу са локалним процесом припреме гробних места и обезбеђивањем приступа механизацији и у складу са важећим одредбама Интерног правилника). Све стазе морају бити изведене без просторних баријера за кретање особа са инвалидитетом.

Прилази посетилаца и службени улаз на комплекс гробља се раздвајају.

Зелене површине

Заштитно зеленило у оквиру гробља формира се око комплекса гробља, од дрвенастих садница које ће подржавати аутохтону скупину у окружењу, са комбинацијом жбунастих врста и травнатом основом. Појас заштитног зеленила представља ободни прстен приближне ширине 5,0 m.

У оквиру гробних поља, планирано зеленило има и декоративну, и заштитну улогу (заштитна улога се огледа у формирању засене / хлада / заклона, као и ублажавања екстремних микроклиматских услова). Посебан акценат је на линеарном зеленилу – дрворедима, који се разликују у зависности од положаја у простору, прате главне саобраћајне правце и међусобно одвајају гробна поља. За озелењавање и наглашавање главних алеја користе се стабла густе и

раскошне крошње (липа, дивљи кестен, јавор), која притом стварају и повољне микроклиматске услове за посетиоце гробља.

Амбијентално зеленило гробних поља, као и зеленило уз планиране објекте има посебан концепт озелењавања, са слободном поставком појединачних стабала и травнатим партерима са декоративном хортикултурном поставком, која укључује цветне леје, жбуње и перене. У ту сврху, препорука је да се од дрвенастих садница користе шимшир, тује, јаблан, разне пирамидалне врсте и слично растиње, које ће дати достојанствен изглед простору.

Уз ободне зелене траке које прате интерне саобраћајнице, у средишту гробних парцела предвидети декоративно поплочане мање платое за одмор / „пјачете“, озелењене и опремљене урбаним мобилијаром (клубе, канте за смеће, обележја гробних поља и сл). Простор око зидова колумбаријума наглашава се цветним елементима и зеленим параванима. Површина намењена розаријуму је партерног карактера у виду ружичњака. У „врту сећања“, који представља посебну декорисану целину са разноврсним зеленим аранжманима, један део пепела покојника похрањује се у самом врту, док се урне укопавају у издвојене цилиндричне касете у земљи; уз „врт сећања“ увек се планира и мермерна плоча, односно заједничко обележје са именима покојника.

Тачан удео површина амбијенталног зеленила гробних поља, према предлогу уређења поља за сахрањивање, у оквиру сваке гробне парцеле биће одређен разрадом предложеног решења, кроз техничку документацију која се израђује на основу предметног плана.

Урбани мобилијар и опремање слободних површина

У оквиру гробних поља, нарочито уз стазе са зеленилом или на мањим поплочаним проширењима - „пјачетама“, планирати одговарајући мобилијар (клубе, корпе за увело цвеће и друге отпатке и сл): од појединачног гроба, клубе за седење треба да буду удаљене максимално 100 m, а канте за отпад треба да опслужују простор у радијусу од 50 m.

Опрема слободних површина и финални распоред гробног мобилијара детаљније ће се разрађивати пројектима партерног и пејзажног уређења гробних поља, у саставу техничке документације.

Обавезно је ограда комплекса оградом која треба да задовољи естетске и функционалне критеријуме, са наглашеним капијама на местима планираних улаза/излаза. Ограда комплекса према јавном путу може да буде пуна или транспарентна, са висином прописаном за индустријске објекте (максимално 2,2 m). Ограда комплекса према неизграђеном земљишту је транспарентна, са

пуним парпетом висине 90 см и укупном висином која је одређена за стамбене или индустријске објекте (у зависности од намене неизграђеног земљишта). Могуће је са унутрашње стране ограде засадити вегетацију у виду туја или живе ограде.

Чесме – фонтане

Комплекс гробља обавезно садржи чесме, а према површини и покривености (1 чесма на око 2,0 ha површине комплекса), потребно је 7 чесама: 5 чесама у комплексу гробља (типична целина „А“), 1 чесма уз опроштајни трг и главни објекат комеморативне намене и 1 чесма у економском дворишту (типична целина „Б“).

Чесме се стратешки распоређују по ивицама гробних парцела, у нишама уз главне интерне саобраћајне правце, тако да покривају цео комплекс гробља. Чесме су планиране као слободностојећи објекти, озидани и обложени каменом, са фрагментима мозаичке структуре. Чесме треба да буду обликоване са термичком заштитом, како би могле да се користе и у хладнијем периоду. Чесма на тргу за испраћај својим обликом треба да задовољи строже естетске критеријуме (да буде у функцији и чесме и својеврсне фонтане).

Типична целина "Б"

У оквиру типичне целине "Б", на делу КП бр. 3215 планирани су следећи објекти:

- Објекат 1 = главни објекат комплекса гробља (са разноврсним функцијама) / церемонијално-комеморативни објекат,
- Објекат 2 = објекат са локалима у функцији гробља.

За ове објекте предвиђа се могућност фазне градње - етапне реализације, према текућим потребама:

ФАЗА 1:

ОБЈЕКАТ 1:

- КАПЕЛЕ са надстрешницом опроштајног трга и пратећим садржајима службено-техничке намене,
- ЈАВНИ ТОАЛЕТ.

ФАЗА 2:

ОБЈЕКАТ 1:

- САЛА ЗА ПАРАСТОСЕ са пратећим просторијама.

ОБЈЕКАТ 2:

- ЛОКАЛИ У ФУНКЦИЈИ ГРОБЉА (цео објекат 2 је фаза 2).

ФАЗА 3:

ОБЈЕКАТ 1:

- КРЕМАТОРИЈУМ са пратећим просторијама.

ВАЖНА НАПОМЕНА:

Планом се резервише површина за планиране садржаје и даје се само предлог решења функција у објектима и фаза, што није обавезујуће за реализацију у смислу распореда.

Финално решење објеката усваја се након разраде кроз пројектно-техничку документацију, а у складу са глобалним правилима грађења предметног плана.

Објекти у типичној целини „Б“ комплекса гробља су у функцији гробља и **спратности су П.**

Својим положајем у односу на комплекс гробља, објекти подржавају логичне токове кретања у процесу одвијања основне намене.

Планирати да приземље објеката буде – или на коти спољног приступа са нагибом приступног тротоара од објекта ка зеленилу или максимално 5 cm извишено у односу на трг или тротоар са кога се приступа, у складу са стандардима приступачности.

За планиране објекте важе следећа правила:

- удаљеност од границе парцеле = $1/4$ висине објекта, а мин. 4 m (за постојећу изграђеност – мин. удаљење од суседних објеката од 5 m),
- међусобна удаљеност објеката = мин. $1/2$ висине вишег објекта.

ЦЕРЕМОНИЈАЛНО-КОМЕМОРАТИВНИ ОБЈЕКАТ

Главни објекат поставља се својом дужом страном паралелно изохипсама и, поред главне намене у оквиру опроштајно-церемонијалних просторија капела, треба да садржи и сервисне функције за одржавање и управљање гробљем и просторије за посетиоце гробља различите намене.

Положај церемонијалног објекта је у зони главног пешачког приступа комплексу гробља, а са западне стране објекта, непосредно уз главни улаз за посетиоце који је у правцу главне гробне алеје, планиран је опроштајни, комеморативни трг или плато за испраћај, на ком ће се формирати погребна поворка. Простор између капела и трга повезује се надстрешницама које су делом транспарентне и које ће служити за потребе верског обреда сахране који се врши на отвореном. Надстрешнице својим обликом наглашавају улазе у капеле, а свака од три капеле има сопствене одељке за паљење свећа – палионице са кровним одушком. У непосредној близини капела, али у другом плану, позициониран је

јавни тоалет, са наткривеним и дискретно повученим директним приступом споља.

Етапност изградње

Специфичност објекта је то, што се предвиђа да се поједини блокови просторија различитих сродних намена изводе фазно.

Планиране су три КАПЕЛЕ, а свака од њих имаће свој интерни наткривени плато, са палионицом свећа.

ЈАВНИ ТОАЛЕТ ће бити у складу са стандардима приступачности, јер су планирана три тоалета (М/Ж/ОСИ), а уз тоалет су придружене и две службене просторије: приручна остава – спремиште прибора за одржавање чистоће са трокадером, као и техничка просторија (за машинске инсталације објекта).

Поред капела и јавног тоалета, који су део фазе 1, објекат ће садржати и:

- СЛУЖБЕНО-АДМИНИСТРАТИВНИ БЛОК ПРОСТОРИЈА које су све део 1. фазе (улазни ветробран, две канцеларије, од којих је једна са шалтером, а друга садржи архиву, тоалет за запослене (М/Ж), спремиште за прибор за одржавање чистоће и чајна кухиња / трпезарија – коју ће користити и радници);
- СЛУЖБЕНО-ТЕХНИЧКИ БЛОК ПРОСТОРИЈА, где се као део 1. фазе планирају просторије за раднике гробља (гардероба са два туша и тоалет), просторија за купање, пресвлачење и припрему покојника (служи као пријемна просторија, обдукциона сала и простор за идентификацију преминулог), просторија са хладњачом за преминуле, радионица (спремиште за алат и ситну механизацију за уређење и одржавање гробља) и гаража за два службена возила;
- САЛУ ЗА ПАРАСТОСЕ која се планира као 2. фаза изградње (са пратећим улазним ветробраном, тоалетом (М/Ж) и приручном кухињом за сервирање хране.
- КРЕМАТОРИЈУМ са пратећим просторијама, који се планира као 3. фаза изградње, а требало би да садржи минимум следећих функција: испраћајну салу (салу за испраћај на кремацију), са просторијом за родбину умрлог лица / преузимање урни, просторију за кремацију и смештај погонског дела и инсталација крематоријума, контролно-командну службену просторију (из које се управља пећи за кремирање), помоћну техничку просторију крематоријума (за унос опреме и делове), складиште празних урни и сличне опреме, складиште / оставу урни за преузимање.

Објекат се оријентише тако, да се раздвајају токови кретања посетилаца и запослених, а капеле су оријентисане по оси запад-исток, са улазом са трга, са

западне стране. На гробљима у Параћину дневно се може заказати и обавити највише до 2 (две) сахране, односно 3 (три), ако је трећа сахрана сахрањивање у гробницу, што условљава решење у ком церемонијални објект има 3 бокса капеле за испраћај покојника.

За чување посмртних остатака умрлих лица до дана сахрањивања / кремације, користиће се расхладне коморе хладњаче. На дан сахране, ковчег са умрлим лицем превешће се до предвиђене капеле и сместити на расхладни одар у капели, 3 h пре самог чина сахране.

Планирано је да се капеле 2 и 3 користе за стандардне погребе, а да се капела 1, која је планирана најсеверније, повеже са крематоријумом и користи као опроштајно-комеморативна сала у погребима који предвиђају кремацију. У том смислу, положај крематоријума одабран је у складу са функционалним везама са осталим просторијама и у складу са рационализовањем пешачких токова у објекту и у економском дворишту.

Сви садржаји су логички оријентисани и лоцирани, у складу са природним кретањима и приступом пешака и возила:

- капеле су са западне стране објекта, окренуте ка опроштајном тргу и локалима у функцији гробља;
- локали су оријентисани ка приступној саобраћајници и паркингу, а лоцирани у непосредној близини главног улаза у комплекс гробља,
- службено-административни и службено-технички блок су са северне и источне стране главног објекта, окренути ка гробљу и ограђеном економском дворишту, одакле се остварује службени приступ (само за запослена лица),
- крематоријум је планиран са северне стране, како би се остварила веза са капелом 1 и сува веза са службено-техничким блоком фазе 1,
- сала за парастосе оријентисана је ка југоистоку (приступ посетилаца са улице и паркинга).

Архитектура објекта са капелама треба, по пропорцијама и материјализацији, да буде примерена основној намени, у духу објекта сакралног карактера. Код изградње објекта треба примењивати трајне и квалитетне материјале врхунске обраде.

Основни захтеви у погледу обликовања планираних објекта, типа крова, кровне конструкције, материјала за обраду фасаде објекта и обраду отвора, препуштају се избору инвеститора и пројектанта објекта, уз следеће препоруке:

- пројектовање објекта треба да буде у духу који не ремети основну намену простора, тако да укупна архитектура објекта не треба да нарушава, већ да доприноси сакралним амбијенталним карактеристикама;
- главне кровне равни се обавезно изводе као коси, вишеводни кровови, уз

поштовање нагиба према примењеном кровном покривачу (цреп, црепасти лим, тегола);

- за обраду фасаде објекта могу се користити природни материјали (опека, камен, опекарске листеле);
- за обраду спољних отвора могуће је користити савремене материјале (алуминијумска браварија).

Вертикална регулација главног објекта дефинише се следећим параметрима:

- максимална спратност капеле: П+0,
- максимална висина венца: 5,0 m од коте ободног тротоара,
- максимална висина слемена: 8,5 m од коте ободног тротоара,
- максимални нагиб кровних равни: 30°,
- кота приземља максимално 5 cm у односу на коту терена око објекта.

ОБЈЕКАТ КОМЕРЦИЈАЛНЕ НАМЕНЕ

(са локалима за делатности у функцији гробља)

Пословна зграда са локалима / објекат комерцијалне намене треба да служи за смештај садржаја неопходних за функционисање основне намене гробља, а то су: продаја свећа, продаја венаца и цвећа, продаја погребне опреме и продаја каменорезачких производа, при чему би локал са погребном опремом и локал за каменоресца требало да буду у функцији показних салона гробне опреме (без радионица). Број локала је 5.

Објекат се лоцира у непосредној близини главног паркинга и у зони главног улаза у комплекс гробља.

Архитектура и архитектонска обрада треба да је сведена, у складу са основном наменом комплекса и главним објектом.

Вертикална регулација објекта са локалима дефинише се следећим параметрима:

- максимална спратност објекта са локалима: П+0,
- максимална висина венца: 3,2 m од коте ободног тротоара,
- максимална висина слемена: 5,0 m од коте ободног тротоара,
- максимални нагиб кровних равни: 15°,
- кота приземља максимално 5 cm у односу на коту терена око објекта.

Конструктивни систем објекта конципирати као скелетну армирано-бетонску конструкцију, са АБ гредама, стубовима и плочама, фундирану на АБ темељној конструкцији на тампон слоју шљунка (темељне траке и темељи самци повезани секундарним конструктивним елементима у виду темељних греда). Таванице планирати као монолитне АБ плоче дебљине мин. 16 cm, са АБ гредама, хоризонталне, директно ослоњене на стубове. Предвидети дрвену кровну конструкцију.

Сходно прописима, пројектовати одговарајућу хидро, термо и звучну изолацију у слојевима подног, зидног и кровног склопа термичког омотача објеката.

Објекти који су у функцији гробља спадају у групу јавних објеката, који својом архитектуром и обликовањем представљају репере у простору. Зграде уз комплекс гробља треба градити се од чврстих, стандардних материјала, који не смеју штетно да утичу на здравље људи и који ће обезбедити звучну, термичку и хидро изолациону заштиту. У изградњи планирати примену савремених, квалитетних и атестираних материјала (уграђени материјали морају одговарати техничким стандардима, прописима и нормативима за предвиђене врсте радова).

Са становишта естетике, планирати објекте сличних карактеристика, са истим елементима материјализације и сведених боја фасаде, а у смислу обликовања, требало би да носе обележја своје намене и амбијента у окружењу.

Сабирно место за смеће и сервисно / економско двориште

У економском дворишту, у типичној целини „Б“, уз источну саобраћајницу, обезбеђују се услови за одлагање комуналног отпада који је продукт уређења, одржавања и чишћења гробља и гробних места (за отпатке као што су: папир, стари венци, отпаци цвећа, покошена трава, остаци грађевинског материјала, сувишна земља и сл). Предвиђени простор има површину довољну за разврставање органског и чврстог отпада различите материјализације.

Као сабирно место за одлагање смећа за комплекс гробља планиран је ограда простор за смештај контејнера, површине до 100 m², са површином испред платоа у облику окретнице са зеленим острвом, димензионисаном тако да обезбеди пролаз и маневар комуналног возила које одвози смеће на градску депонију.

У смислу функционисања прикупљања и одношења отпада са гробља, приступ економском дворишту функционише преко два колско-пешачка улаза: један је са јужне стране економског дворишта, који служи као главни службени улаз који ће бити коришћен за службено погребно возило и смећара, а други је са северне стране, из правца комплекса гробља и он служи за довоз прикупљеног смећа са гробља до бокса за контејнере. Простор економског дворишта се оградајује озелењеном оградом висине 2,0 m и на тај начин функционално и визуелно одваја од преосталог простора типичне целине „Б“.

Саобраћајне површине у оквиру комплекса

Паркирање је предвиђено на стратешким позицијама у оквиру обе типичне целине: у оквиру типичне целине „А“ предвиђено је једно паркиралиште – са

источне стране; у оквиру типичне целине „Б“ предвиђена су три паркинга, којима ће у првој фази бити омогућен приступ са постојеће саобраћајнице – ореко источног прилаза, а у другој фази – обезбедиће се додатни приступ на западном контакту, са новопланиране градске саобраћајнице. Два паркинга целине „Б“ планирана су за посетиоце гробља – један (са источне стране) је ближи сали за парастосе, а други (са јужне стране) је ближи главном улазу у гробље, капелама и локалима. Поменути паркинг за посетиоце (са јужне стране), има могућност евентуалног будућег проширења капацитета. Трећи паркинг у целини „Б“ је у непосредној близини службеног улаза и економског дворишта, планиран искључиво као службени паркинг, са паркинг местима резервисаним за запослене.

Број паркинг места одређује се према нормативима за сваку од пројектованих делатности (гробље, администрација, угоститељство, пословна зграда са локалима), уз обезбеђивање капацитета за управно паркирање возила особа са инвалидитетом, у складу са стандардом SRPS U.A9.204.

Спољне саобраћајне површине, прилази објектима, као и комуникације у самим објектима, пројектују се без просторних баријера, тако да омогућавају несметано кретање старих, особа смањене покретљивости и особа са инвалидитетом, по Правилнику о техничким стандардима планирања, пројектовања и изградње објеката, којима се осигурава несметано кретање и приступ особама са инвалидитетом, деци и старим особама („Службени гласник РС”, број 22/15).

Инсталације и инфраструктура

Подручје обухвата зоне новог гробља повезаће се на енергетску мрежу остварењем везе на трафостаницу, која је планирана у оквиру зоне резервисане за типичну целину „Б“, у југоисточном делу к. п. бр. 3215.

Један излаз из трансформаторске станице треба осигурати за мрежу јавне расвете, за коју ће мерење потрошње бити у трансформаторској станици, док ће се мерење потрошње електричне енергије за централни објекат са капелама и пословни објекат са локалима извести директним бројилима у оквиру главног разделног ормара.

Јавна расвета ће се извести расветним арматурама које морају бити квалитетне и естетски дизајниране у складу са основном наменом, са савременим изворима светла. Паљење расвете ће бити аутоматски, а режим рада одредиће комунално предузеће надлежно за гробље.

Све грађевине које се изводе за потребе гробља морају бити комунално опремљене.

Саобраћајне површине

Регулације постојећих и планираних саобраћајних површина око комплекса гробља као и њихови профили, преузети су из **Плана генералне регулације насељеног места Параћин („СЛО„ бр. 7/2018 од 07.03.2018.)**.

Постојећа саобраћајница са које ће се приступати у I фази је Улица Чика Тасина чија је ширина регулационог појаса 8m

Планирана саобраћајна површина (са западне стране комплекса) са које ће се приступати у II фази је ширине 19,5m од чега:

- Коловоз – 7m,
- Зеленило – 2x3m,
- Тротоар -2x2m и,
- Бицикличка стаза – 2,5m,

Предложени урбанистички параметри:

Предложени основни урбанистички параметри:

- максимални индекс заузетости.....50%;
- спратност типског објекта.....П+О до П+1;
- минимални степен заузетости зелених површина.....30%.

9. ОЧЕКИВАНИ ЕФЕКТИ ПЛАНИРАЊА У ПОГЛЕДУ УНАПРЕЂЕЊА НАЧИНА КОРИШЋЕЊА ПРОСТОРА

Очекивани ефекти планирања су:

- повећање капацитета места за сахрањивање;
- дефинисање површина јавних намена на грађевинском земљишту;
- опремање локације саобраћајном, комуналном и електроенергетском инфраструктуром;
- решавање недостатка простора за сахрањивање у Параћину;
- унапређење стања животне средине кроз изградњу и уређење површина за сахрањивање.

Саставни део Елабората за рани јавни увид су и графички прилози Плана:

1.1. Извод из Плана генералне регулације насељеног места Параћин Карта: Планирана намена површина	P = 1:	1 000
1.2 Извод из Плана генералне регулације насељеног места Параћин Карта: План регулације саобраћајница са границама јавних намена	P = 1:	1 000
1.3. Извод из Плана генералне регулације насељеног места	P = 1:	1 000

Параћин

Карта: Спровођење плана

2. Обухват Плана детаљне регулације	P = 1:	1 000
3. Планирана претежна намена површина	P = 1:	1 000
4.1 Ситуационо решење	P = 1:	1 000

Аналитичко-документациона основа Плана:

- Одлука о изради Плана детаљне регулације за проширење гробља у Параћину, донета 30.06.2022. год (Службени лист општине Параћин 11/2022).
- Катастарско топографски план
- Идејно решење за потребе израде Плана детаљне регулације проширења гробља у Параћину
- Елаборат геотехничких услова за потребе израде плана детаљне регулације проширења гробља у Параћину

Нови Сад, јануар 2024. године
Бр. предмета – ПДР 1341/23

Одговорни урбаниста:

Марија Стојковић, маст.инж.арх.
бр. лиценце: 221А10822